

BAARITAANKA MAQALKA ILMAHAAGA- MACLUUMAADKA LOOGU TALAGALAY KUWA HAYSTA MASULIYADA WAALIDNIMADA

Ilmahaaga waxa la siin doonaa baadhista maqalka ee ilmaha dhawaan dhashay wax yar kadib dhalashada. Baadhista degdega ah ee fudud waxa la siiyaa dhammaan dhallaanka dhawaan dhashay ee ku dhashay, deggan, ama u soo guuray, Northern Ireland da'doodu tahay ilaa 182 maalmood.

Ujeedada baaritaanka maqalka ee dhallaanka

Ujeedada barnaamijku waa in la aqoonsado dhallaanka ku dhasha maqal la'aanta carruurnimada ee joogtada ah (PCHI) marxaladda hore, si loogu aqoonsado waxqabad waqtiyaysan iyo natiijooyinka la wanaajiyey. Ku dhawaad hal ilaa laba carruur ah 1,000kiiba waxay ku dhashaan maqal la'aan joogto ah oo hal ama labada dhegoodba ah.

Ka qayb qaadashada baadhista maqalka ee dhallaanka

Baaritaankan waxaa lagula talinayaa ilmahaaga, xitaa haddii aysan jirin taariikh maqal lumis oo xagga qoyskaaga ah lahayn. Ogaanshaha maqal la'aanta (hal ama labada dhegood) ee goor hore waxay muhiim u tahay horumarka ilmahaaga.

Goorma iyo halkee ayaa lagu sameynayaa baaritaanka?

Baaritaanka waxaa sida caadiga ah lagu sameyn doonaa qeybta dhalmada ka hor inta aadan aadin guriga ama rugta bukaan-socodka dhowrka toddobaad ee ugu horreeya nolosha ilmaha.

Muxuu ka kooban yahay baaritaanka?

Baaritaanka waa xanuun la'aan waxaana badanaa la sameeyaa inta uu ilmuhu hurdayo. Baare tababaran ayaa tijaabada ku sameynaya sariirta dhinaceeda ama meel aamusan. Baadhistaan sameeyuhu waxa uu gabal yar oo jilicsan oo dhegta loogu talagalay gelinayaa qaybta sare ee dhegta ilmahaaga taas oo dhawaq u direysa dhagta. Marka qaybta hoose ee dhegta ay hesho dhawaqa, waxay inta badan soo saartaa jawaab. Isagoo isticmaalaya kombuyuutar, baaraha wuxuu arki karaa sida dhegta ilmahaagu uga jawaabto dhawaaqyada. Tan waxaa loo yaqaan baaritaanka 'otoacoustic emission' (AOAE).

Goorma ayaan heli doonaa natiijada?

Natiijooyinka waxa ku siin doona baadhuhu isla marka baadhistu dhammaato.

Maxey ka dhigan tahay natiijada?

Haddii baaritaanko uu muujiyo jawaab cad oo ka timid labada dhegood ee ilmahaaga, tani waxay la macno tahay in ilmahaagu u badnayn inuu yeesho maqal lumin. Diiwaanka Caafimaadka Ilmahaaga Gaarka ah (PCHR ama 'buuga cas') waxaa ku jira 'liiska hubinta' kaas oo ku siinaya talo ku saabsan dhawaaqyada ay tahay in ilmahaagu ka jawaab celiyo iyo noocyada dhawaaqyada ay tahay inay sameeyaan marka ay koraan.

Haddii aad qabto wax walaac ah oo ku saabsan maqalka ilmahaaga, inta uu jiro **da'a kasta**, waa inaad kala hadashaa booqdaha caafimaadkaaga ama GP-gaaga. Tani waa muhiim, maadaama maqal la'aantu ay dhici karto da'a kasta.

Haddii shaashadu ka soo bixi waydo jawaabo cad oo ka imanaya hal ama labada dhegood tani macnaheedu maaha in ilmahaagu qabo maqal la'aan. Baaritaan ku celis ah ayaa la samayn doonaa. Qaar ka mid ah sababaha caadiga ah ee aan loo helin jawaab cad waxaa ka mid ah:

- Ilmaha oo aan degenayn wakhtiga baaritaanka;
- Inuu jiray sawaxan meel kale ka imaanaya wakhtiga baaritaanka;
- Dheecaan ama xannibaad ku meel gaar ah oo dhegta ku jira

Baaritaanka dabagalka/ku celiska ah muxuu ka kooban yahay?

Dabagalku waxa la samayn doonaa ka hor inta aanad ka bixin cusbitaalka, ama waxa loo samayn doonaa xilliga balanta rugta bukaan socodka.

Baaritaanka AOE inta badan waa lagu soo noqnoqdaa laakiin haddii aad goor hore ka baxayso cusbitaalka, ama aanay jirin jawaabo cad oo ka soo baxa baaritaanka ku celiska ah ee AOE, ilmahaagu waxa lagu samayn doonaa baaritaankaootamaatig ah ee jawaab celinta maskaxda qeybta maqalka(AABR). Baaritaankani wuxuu ku lug leedahay saddex dareeme oo yaryar oo la saarayo madaxa ilmahaaga. Taleefannada dhegaha la gashto ayaa la dulsaaraa dhegaha dhallaanka waxaana la garaacaa dhawaaqyo isdaba joog ah. Kumbiyuutarku wuxuu cabbiraa sida wanaagsan ee dhegaha ilmahaagu uga jawaab celinayaan dhawaaqyada. Baaritaankaani wuxuu qaadanayaa waqti ka dheer baaritaanka AOE waxaana la sameeyaa inta uu ilmahaagu hurdayo.

Xitaa haddii ilmahaagu u muuqdo inuu ka jawaab celinayo dhawaaqa, weli waa muhiim in ilmahaagu haysto shaashada dabagalka si loo xaqiijiyo heerka maqalka, ama haddii baadhitaano dheeraad ah loo baahan yahay. Waa lama huraan in heerarka maqalka la ogaado, si loo go'aamiyo luminta maqalka sida ugu dhakhsaha badan.

Maxaa dhacaya haddii dabagalku muujiyo jawaabo cad?

Tani waxay la macno tahay in ilmahaagu aanay suurtagal ahayn inuu leeyahay cillada maqal la'aanta. Si kastaba ha ahaatee, weli waa muhiim inaad ka feejignaato maqalka ilmahaaga. Haddii aad qabto wax walaac ah oo ku saabsan maqalka ilmahaaga, da'a kasta ha jiree, waa inaad kala hadashaa booqdaha caafimaadkaaga ama GP-gaaga.

Maxaa dhacaya haddii baaritaanka dabagalka uusan muujin jawaab cad oo ka timid labada dhegood?

Haddii aanan jawaab cad laga helin hal ama labada dhegood ee ilmahaaga waxaa lagu gudbin doonaa waaxda maqalka ee deegaankaaga si loo baaro ogaanshaha heerka maqalka ilmahaaga. Taas macnaheedu maaha in ilmahaagu qabo cilladda maqal la'aanta. Waxaa lagu siin doonaa buug-yaraha sharaxaya waxa ay tani ku lug leedahay.

Waa maxay suurtagalnimada ah in ubadkayga uu yeesho cillada maqal la'aanta?

Inta badan dhallaanka waxay duubi doonaan jawaabaha adag shaashadda dabagalka iyo baaritaannada dheeriga ah ee uu sameeyo khabiirka maqalka. Si kastaba ha ahaatee, waxaa jirta suurtagalnimada ah in ilmahaagu uu yeelan karo cillada maqal la'aanta. Ogaanshaha ah in ilmahaagu qabo cillada maqal la'aanta xillihore waxay la macno tahay in adiga iyo ilmahaagu aad heli doontaan talo iyo taageero sida ugu dhakhsaha badan ee suurtagalka ah.

Dabagal la beegsaday

Ilmo kasta oo qaba cillado gaar ah oo halis ah, oo lagu aqoonsaday wakhtiga baadhista maqalka ee dhallaanka, waxa la siin doonaa ballan baaritaanka oo dabagal ah marka ilmuhu jiro ku dhawaad 8 bilood.

Ka shaqeynta macluumaadka ilmahaaga

Macluumaadka ku saabsan natiijada baadhista maqalka ee dhallaankaaga waxay ku qoran tahay 'buuga cas' PCHR/keeda iyo nidaamka IT-ga ee Smart4Hearing (S4H). Waxaan natiijooyinka

baaritaanka maqalka ee dhallaanka la wadaageynaa shaqaalaha bixiya baarista maqalka iyo adeegyada maqalka. Si ay nooga caawiso inaan daryeelka iyo adeegga ugu fiican idin siino adiga iyo ilmahaaga, waxa laga yaabaa inaan u baahanahay inaan macluumaadkaaga la wadaagno hay'adaha kale ee daryeelka caafimaadka sida GP-gaaga, booqdahaaga caafimaadka, guddiga caafimaadka iyo daryeelka bulshada (si ay qeyb uga noqdaan horumarka adeegga), iyo xirfadlayaasha kale ee ay khuseeyso.

Ogeysiis gaar ah ayaa la sameeyay si loo qeexo sida macluumaadka shakhsiyeed looga shaqeyn doono nidaamka S4H tanna waxaa laga heli karaa si looga arko/looga soo dejisto:

<https://www.publichealth.hscni.net/directorate-public-health/service-development-and-screening/newborn-screening>

Turjumaada kale ee buug-yarahaan ayaa diyaar ah si aad u aragto/u soo dejisato:

<https://www.publichealth.hscni.net/publications/newborn-hearing-screening-english-and-translations>

Faahfaahinta sida loola xidhiidho xafiiska baadhista maqalka dhallaanka ee deegaankaaga:

Northern Health and Social Care Trust **028 2563 5674**

Southern Health and Social Care Trust **028 3756 2125**

South Eastern Health and Social Care Trust **028 9056 4748**

Western Health and Social Care Trust **028 7161 1452**

Belfast Health and Social Care Trust **028 9615 2752**

Ka hel macluumaad dheeraad ah NI Direct - <https://www.nidirect.gov.uk/articles/newborn-screening>

ama Gov.uk: <https://www.gov.uk/topic/population-screening-programmes/newborn-hearing>

Waxaad sidoo kale kala xiriiri kartaa Ururka Dhagoolayaasha Qaranka ee Carruurta (NDCS) khadka caawinta ee telefoonka bilaashka ah 0808 800 8880 (cod iyo qoraal)

<https://www.ndcs.org.uk/>

© Crown Copyright 2021. Macluumaadkan waxaa markii hore soo saaray Baadhitaanka Caafimaadka Dadweynaha England (<https://www.gov.uk/topic/population-screening-programmes>) waxaana lagu isticmaalay shatiga dawladda furan v3.0